

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24   **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Яніцька Інна Анатоліївна МЕДІАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ УСПІШНОГО АДВОКАТА	171
Бітов Іван Андрійович ПОВНОВАЖЕННЯ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ ПРИ ВІДКРИТТІ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	173
Кисельов Вадим Костянтинович ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА СПІЛЬНОЇ ЧАСТКОВОЇ ВЛАСНОСТІ У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	176
Колечко Дмитро Миколайович ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДИТИНИ.	179
Лукасевич Геннадій Олегович ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ЗА НЕВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ НЕМАЙНОВОГО ХАРАКТЕРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	181
Мельниченко Анна Володимирівна ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО ВИКОНАННЯ ЯК СКЛADOVA РЕФОРМИ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ	184
Парфьонов Георгій Володимирович ДОКУМЕНТУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ ВИКОНАВЦЯМИ В ПРОЦЕСІ НАКЛАДЕННЯ ТИМЧАСОВИХ ОБМЕЖЕНЬ НА БОРЖНИКА	187
Поліщук Павло Анатолійович ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ ЮРИДИЧНОГО ФАКТУ РОДИННИХ ВІДНОСИН МІЖ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ	190
Русецька Оксана Олександрівна ДЕЯКІ ЗМІНИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ	193
Сатановська Олена Валентинівна ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ЖИТЛОВИХ ПРАВ. ...	195
Снітко Андрій Сергійович ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ЕСТОПЕЛЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА СУДОВА ПРАКТИКА.	198
Федорчук Юлія Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПИСУ НОТАРІУСА ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ	201

СЕКЦІЯ 14. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитонova Олена Іванівна ПРАВО НА ЦИФРОВУ ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ОДНЕ З ОСНОВНИХ ЦИФРОВИХ ПРАВ	203
Ульянова Галина Олексіївна ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ПРОЄКТУ ЗАКОНУ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ	207
Бааджы Наталія Пилитівна ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ СФЕРІ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	210
Галупова Лариса Ігорівна ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ІМІДЖЕВИХ ПРАВ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ	213
Ennan Ruslan ARTIFICIAL INTELLIGENCE, INTELLECTUAL PROPERTY AND PATENT LAW: THE PROBLEMS OF THE LEGAL REGULATION	216

3. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text

4. Post R. C., Rothman J. E. The First Amendment and the Right(s) of Publicity. URL: <https://www.yalelawjournal.org/article/the-first-amendment-and-the-rights-of-publicity>

5. What is Synthetic Identity Fraud? URL: [https://risk.lexisnexis.com/insights-resources/article/synthetic-identity-fraud#:~:text=A%20synthetic%20identity%20is%20a,personally%20identifiable%20information%20\(PII\)](https://risk.lexisnexis.com/insights-resources/article/synthetic-identity-fraud#:~:text=A%20synthetic%20identity%20is%20a,personally%20identifiable%20information%20(PII)).

Ключові слова: імідж, іміджеві права, персональні дані, охорона іміджу, право на зображення, особисті немайнові права, права інтелектуальної власності.

Key words: image, image rights, personal data, image protection, image rights, personal non-property rights, intellectual property rights.

Ennan Ruslan

*National University «Odesa Law Academy»,
Associate Professor of the Department of Intellectual Property Law,
PhD in Law, Associate Professor*

ARTIFICIAL INTELLIGENCE, INTELLECTUAL PROPERTY AND PATENT LAW: THE PROBLEMS OF THE LEGAL REGULATION

Until recently, artificial intelligence (AI) technologies could only be mentioned in science fiction novels. Currently, this technology is an integral part of the modern world, being one of the key catalysts and driving forces of the digital economy. Of course, the role of artificial intelligence in modern society cannot be underestimated. Most scientists who conduct their research in this area agree that AI can surpass humans in many areas of activity in the next decade. Few people can be surprised by driverless cars or translation programs based on artificial intelligence technologies. Most areas of human activity, such as healthcare, education, transport and some industries, are already inextricably linked with AI technologies, significantly simplifying and making their use more accessible and effective. There is still no single definition of artificial intelligence. Some experts define it broadly as a computerized system that exhibits behavior that is generally considered to require intelligence, while others define AI as a system capable of making rational decisions on complex problems or taking appropriate actions to achieve its goals in real-world conditions. Undoubtedly, artificial intelligence technologies are closely and directly related to intellectual property law, as this is a branch of law that is designed to regulate relations in the field of innovation and digital technologies. Today, with the help of deep learning (DL), computers can create colossal arrays of content,

helping to process huge amounts of digital information, for example, in the field of business relations and even the judicial system. The rapid development of artificial intelligence technologies causes a rapid increase in private and public investment in their development, as well as in the development of new technological solutions based on artificial intelligence. With the advent of computers, the era of intelligent machines has arrived, which not only made it possible to automate many processes, but also led to the emergence of complex interconnected systems. Such systems have captured our way of life and, helping to solve the daily tasks of a modern person, increasingly increase dependence on them. The key feature of artificial intelligence is its ability to self-learn. Analyzing data obtained from its own experience, AI is able to solve many analytical problems, such as: evaluation, classification, forecasting and clustering of data. Perhaps, today DL is the most progressive technology. The first level of AI application includes the most well-known ones at present: video labeling; machine translation.

The second level of artificial intelligence capabilities includes the ability to perceive the environment similar to human sensory functions such as vision, hearing, and speech. In turn, computer vision is a type of object perception provided by DL algorithms. This technology is successfully used in many areas, for example, face recognition when searching for criminals or missing persons. In the field of healthcare, computer vision has found its application in diagnosing diseases. For example, American scientists have developed an algorithm that evaluates chest X-rays for signs of disease. In a very short time, their development surpassed experienced radiologists in diagnosing pneumonia. In the field of speech recognition, DL algorithms have achieved an accuracy of over 95%. Most modern smartphones, smart watches, and game consoles have the ability to perceive and identify human speech. Today, this is the most advanced area of computer perception with a wide range of use cases, ranging from language modeling and text classification to machine translation into conversational systems, the so-called Chatbots. As we move from simple computer technologies to artificial intelligence, the question of the legal implications of such technology arises. There is currently a “global race” around the world to build such systems, which gives rise to many discussions regarding public policy, which should protect the broad interests of society. The most discussed issues in this regard are: public-private partnerships, increasing the availability of resources, data anonymity, artificial intelligence applications, etc. All these issues determine the need for legal regulation that will promote the active development of artificial intelligence and intellectual property, as well as protect the needs of society. In this regard, the question arises of the need to improve the legal framework for intellectual property, which should ensure effective regulation of relations arising from the active implementation of artificial intelligence technologies. Currently, the most pressing issue is the legal regulation of patent relations associated with the use of AI technologies.

AI as a “subject” of patent relations. Most patent laws were created at a time when computers did not yet exist. Today, computers and software have become an integral part of the digital society. Insufficient preparation of patent legislation for future

clashes with artificial intelligence can lead to negative social, economic and ethical consequences. Despite constant changes in patent legislation, technology is evolving at a faster pace. Analyzing modern trends in the implementation of artificial intelligence technology, we can highlight four main issues of patent law that are directly influenced by AI: compliance with the objects of patenting of artificial intelligence technologies; patentability of inventions created with the help of AI; liability for infringement of patent rights by AI; the role of artificial intelligence as a “subject” of patent relations. The question of who is the legal owner of intellectual property rights to inventions: the creator of algorithms or a computer with artificial intelligence, is the most pressing of all. Among scientists and programmers around the world, there are constant attempts to “legalize” and recognize the right of authorship for AI. Such recognition could have the most unpredictable and far-reaching consequences not only for the patent system, but for the entire intellectual property law. In this vein, some legal scholars claim that it is necessary to radically change the system, repealing old laws and adopting new ones, heralding a wave of innovation. Others agree that such measures could have extremely negative and unprecedented consequences.

Let’s look at an example of a case that happened in the United States with the DABUS system. The developer of this system is an expert in artificial intelligence Steven Thaler. In a general sense, this system is an artificial neural system that imitates the human creative process. When receiving certain information, DABUS generates it into ideas. The system created two inventions: the first is a beverage container based on fractal geometry, the second is a flickering light that imitates human brain activity. When trying to recognize these inventions as artificial intelligence, on April 22, 2020, the United States Patent and Trademark Office (USPTO) rejected this application, citing the fact that copyright for an invention in accordance with US patent law can only belong to individuals. This decision of the USPTO is based on the fact that in the application, as well as the accompanying documents, the name of the sole inventor is indicated as DABUS, and the last name as “an invention created by artificial intelligence.” Stephen Thaler, acting as the person who filed the patent application, explained that DABUS had conceived the inventions independently and autonomously using trained neural networks, and had no special training in the relevant field. However, these arguments were not accepted and the USPTO issued a document known as a “Notice to File Missing Parts”. It emphasized that based on the data provided in the application, it was not possible to identify the inventor by his legal name. Stephen Thaler’s subsequent attempts to appeal this decision, as well as attempts to register the DABUS system as an inventor in Europe and the UK, have so far been unsuccessful.

However, there are already machines that are making significant contributions to the development of new technologies. It may not make sense at this stage to grant intellectual property rights entirely to computers, since they are neither morally nor legally obligated to protect these rights. In this context, a more appropriate approach is to assign the rights to the invention to the individual or legal entity that initially contributed to the creation of the software for the computer with artificial intelligence.

Another important aspect of the application of artificial intelligence technology in the field of intellectual property is the issue of infringement of patent rights by AI. As in the situation with invention rights, the issue of liability for the actions of artificial intelligence is very acute. In most jurisdictions, patent rights are understood as granting the author of an invention, utility model or industrial design an exclusive right, as well as the right of authorship. In addition, the author of an invention, utility model or industrial design has the right to obtain a patent, the right to remuneration for a service invention, utility model or industrial design. Patent rights also include the right of inventors to exclude others from using patented inventions without appropriate permission for the entire term of the patent. Situations where patent rights are violated by individuals or legal entities occur quite often, and the measures of liability for such violations are determined by the current patent legislation. However, in the case of violation of these rights by artificial intelligence, there is a gap in the law. Answers to these questions should contribute to the development and improvement of the patent law system.

Currently, the legislation of most countries is based on the practice of holding humans, not AI, liable. However, this approach has caused a number of discussions among users and developers of artificial intelligence software. This is due to the fact that end users, as a rule, cannot foresee the occurrence of patent infringement. The issue of holding people liable for unforeseen actions of AI leads to a restraint in the development and use of artificial intelligence, and therefore hinders innovation processes. In order to minimize the risk of adverse consequences for the creators of artificial intelligence, an insurance system similar to the car insurance system was proposed, as well as the creation of special funds to cover losses associated with the actions of AI. Another option for solving the liability problem is to attract artificial intelligence itself. This approach requires significant changes to the current patent legislation, as well as the recognition of AI as a legal entity. However, despite the fairly broad definition of the concept of a legal entity, such an outcome is possible only in the long term. Undoubtedly, the future of intellectual property management largely depends on the use of innovative technologies such as artificial intelligence. For their effective development, intellectual property management systems must adapt to these changes as quickly as possible. The time gap between the development of intellectual property and the issues of improving patent legislation will lead to the creation of alternative strategies for working with intellectual property in the future. Undoubtedly, innovative technologies require new significant mechanisms for IP protection, such as: development of new doctrines for new technologies; modification of the existing patent system; change in the policy of protecting intellectual property rights.

Keywords: intellectual property law, artificial intelligence, patents, patent law.

Ключові слова: право інтелектуальної власності, штучний інтелект, патенти, патентне право.